

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyret træder kongelig anordning om ikrafttræden for Grønland af visse love om ændring af værnepligtsloven

(Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energiområdet)

Som indledning til debat om værnepligt, ønsker jeg at minde om at vi i dag oplever at vores landsmænd betaler med deres liv for at være soldater, hvor der i sidste år i Danmark desværre skete noget som helt sikkert gjorde os alle ked af det, nemlig hvor en ung mand mistede livet, og vi ønsker at sende vores kondolence til den efterladte familie.

Som min første ordførertale for Inuit Ataqatigiit vil jeg ikke lægge skjul på, at jeg kommer til at aflevere en ordførertale for en alvorlig og indholdsrig sag, hvilket både er spændende og vigtig for mig.

Forslaget lægger op til ændringsforslag af 2 love om værnepligt.

Den første drejer sig om nogle konsekvensændringer i beredskabsloven, lov nr. 1054 af 23. december 1992 hvor det drejer sig om ændrede betegnelse til redningsberedskabet, hvilket Inuit Ataqatigiit ikke har nogle indvendinger imod.

Den anden del af forslaget som vedrører lov om værnepligt anser vi som bekymrende. Upræcis oplæg om forslaget sætter os i tvivl om, hvorvidt man lægger op til at der skal indføres tvungen værnepligt her i landet, for følgende fremgår:

"For det andet sætter udkastet til anordning lov nr. 1538 af 18. december 2018 om ændring af værnepligtsloven i kraft for Grønland."

Hvis man gennem ændringsforslaget lægger op til at indføre værnepligt, så kan Inuit Ataqatigiit under ingen omstændigheder tilslutte sig forslaget, idet man i dag kan blive optaget i forsvaret ad frivillighedens vej, og da dette sker frivilligt har vi intet at indvende i mod ordningen.

I lovforslaget fremgår det, at lovændringen medfører, at visse værnepligtige, der er udskrevet til værnepligtstjeneste før den 1. januar 2010, og som siden er givet udsættelse efter værnepligtslovens regler, fritages for værnepligtstjeneste. Dette passus som indgår forsvarsaftalen for 2018 - 2023 ønsker vi at bevare.

Hvis tvungen værnepligt indføres så vil dem der kan godtgøre, at fritagelse har afgørende betydning for deres eller deres pårørendes velfærd.

Hvis det bliver tilfældet, så ønsker vi at få oplyst, hvem der skal tage beslutning om hvornår forholdene er af afgørende betydning, idet vi i dag ved at forsvarsområdet er et dansk anliggende.

Inuit Ataqatigiit fastholder landsmødets udtalelse fra 2017 med følgende ordlyd:

"At man opfordrer til, at flere grønlandere deltager i indsatser under forsvaret på redningsmandskabet på frivillig basis. Flere skal kunne tage del i forsvarets indsatser som ikke omhandler krigshandlinger, dvs. grænsekontrol og redningsberedskab, hvor også forsvaret kunne benyttes i udslusningsindsatser til samfundet. Kontrollen skal øges ligesom nyt materiale kan anvendes, såsom satellitter og droner ligesom forsvaret kan styrkes gennem inddragelse af borgere.

Vi skal som verdensborgere tage ansvar i fredelige mål samt til at hjælpe andre mennesker, eksempelvis gennem en større inddragelse af de unge. Vi skal aldrig deltage i krigshandlinger."

Det vi med bekymring har bemærket er, at såfremt værnepligt bliver indført, så vil rigsfællesskabet medføre, at vi ufrivilligt kan blive inddraget i krige, hvor vi af frivillighedens vej vælger at deltage i krigshandlinger, er vi klar til det? Det synes ikke at være tilfældet. Og dette er uacceptabelt.

Et af de tiltag i forsvarsforliget 2018 – 2023 er at rigsfællesskabets indsatser i Arktis skal styrkes og udvikles, hvor alt for mange unge enten ikke kan opflyde optagelseskriterierne for uddannelser, eller at de bliver optaget men ikke kan få praktikplads, som vi for nogle dage siden debatterede at man ikke vidste hvad 3000 unge mennesker lavede og dette giver mulighed efter opkvalificering til at de kan deltage i kystkontrollen, forebyggelse af forurening samt oprydning i de tidligere amerikanske baser, være en del af beredskabet for cyberangreb, være en del af et katastrofeberedskab, arbejde med isrekognoscering.

Vi skal debattere om det skal betegnes som en uddannelse eller fordi vi mangler personale som kan håndtere en eventuel naturkatastrofe, man kan sammen med arktisk kommando køre uddannelser og kurser, dette fremgår også i den førnævnte forsvarsaftale. Det vil være positivt hvis Naalakkersuisut henvendte sig for at få hjælp til arktisk kommando om førnævnte.

Hvis der skulle opstartes en uddannelsessted, så vil et af Grønlands første militære baser, nemlig Narsarsuaq, være et oplagt sted. Der er mange tomme boliger Narsarsuaq og naturen står klar til at tage imod og det er ikke uden grund af amerikanerne har bygget en militærbase der, og

der kunne man bygge et uddannelsessted til de unge sådan at de kan være med til kystovervågningen ved evt. forurening og ved oprydning på steder hvor forureningen allerede er sket, hvor man kan uddanne dem som beredskab til cyberangreb, til natur, til vores grænser, og sågar til at kontrollere de mange sejlskibe der i disse år ankommet, så de ikke udfører både ikke levende og levende ressourcer.

Vi skal huske på, at vores land i dag er et fokusområde for stormagterne, hvorfor vi har muligheder uden at skulle indføre værnepligt for at kunne realisere de mål der er fastsat i forsvarsaftalen, hvor vi også kan deltage, hvor vi kan være med til at opstarte et uddannelsessted som en slags forberedelse til vores forsvar i et kommende selvstændigt land og vi håber at man debatterer dette emne konstruktivt samt at vi på tværs af partiskel sammen når frem til andre formål vi kan realisere.

Med disse bemærkninger vil jeg på vegne af Inuit Ataqatigiit henvise forslaget til behandling i relevant udvalg.